

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
© The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SA-Capital Oy v. Finlanda - [5556/10](#)

Hotărârea din 14.2.2019 [Secția I]

Articolul 6

Proceduri penale

Articolul 6-1

Proces echitabil

Garanții suficiente cu privire la admisibilitatea probelor testimoniale indirecte în cadrul procedurilor în materie de drept al concurenței: *nicio încălcare*

În fapt – Compania reclamantă a contestat faptul că nu a beneficiat de un proces echitabil, pentru că fusese obligată să plătească penalități în cadrul procedurilor în materie de dreptul concurenței, care s-au bazat pe unele probe testimoniale indirecte, fără a avea posibilitatea de a examina originea acestor declarații.

În drept – Articolul 6 § 1: Cazurile privind restrângerea concurenței implicau, de regulă, aspecte economice complexe și diverse, precum și chestiuni de fapt conexe, fapt care presupunea că elementele probatorii pertinente erau, de asemenea, unele complexe. Exista un interes public major pentru punerea în executare efectivă a dreptului concurenței. Mai mult, ca o regulă, sancțiunile financiare aplicabile în acest domeniu nu le erau impuse persoanelor fizice, ci persoanelor juridice, și erau calculate pe baza efectelor prejudiciabile provocate de comportamentul lor anticoncurențial și ținând cont de cifra de afaceri a entităților care au încălcat normele de concurență.

Trebuia să se determine dacă procedura din fața tribunalelor naționale a avut un caracter echitabil din perspectiva dreptului la apărare, dată fiind plângerea companiei reclamante cu privire la faptul că Curtea Administrativă Supremă s-a bazat pe probe care nu au putut fi verificate în fața acesteia.

(a) *Motivele care au justificat amplexarea examinării probelor cu martori* – În fața tribunalului de primă instanță, Autoritatea Concurenței și acuzații au prezentat un volum mare de probe care au fost examinate de către Tribunalul Comercial în cadrul unor proceduri contradictorii. Tribunalul Comercial a conchis că societățile pârâte, inclusiv societatea reclamantă, au participat la o înțelegere de cartel la nivel național pe piața contractelor încheiate cu administrația centrală în sectorul drumurilor. În schimb, cu privire la piața lucrărilor și a proviziilor de asfalt la nivelul administrației locale și în sectorul privat, Tribunalul Comercial a efectuat o analiză separată a probelor și a constatat că nu existau suficiente dovezi care să demonstreze existența unei înțelegeri de cartel în domeniile de afaceri în care opera societatea reclamantă. Prin urmare, în timp ce Tribunalul Comercial a constatat că societatea reclamantă a încălcat normele de concurență prin participarea la înțelegerea de cartel la nivel național pentru contractele încheiate cu administrația centrală, el nu a putut constata același fapt cu privire la presupusa înțelegere de cartel în cazul contractelor încheiate cu administrația locală și în sectorul privat.

Chestiunea de bază care trebuia soluționată de către Curtea Administrativă Supremă în cadrul căii de atac era confirmarea analizei corecte a Tribunalului Comercial în privința întinderii practicilor restrictive, în special prin separarea diferitelor segmente ale pieței în funcție de contractele implicate în afacere, de cele încheiate la nivelul administrației centrale, la nivelul administrației locale sau în sectorul privat. Această problemă nu era doar una care ținea de constatarea circumstanțelor de fapt sau de analiza probelor, ci una care reclama o analiză complexă a factorilor economici legați de piață, precum și considerente juridice relevante.

(b) *Importanța probelor indirecte neverificate* – Curtea Administrativă Supremă a audiat trei persoane în calitate de martori din partea Autorității Concurenței, care la acea dată ocupau funcții de conducere sau erau simpli angajați ai unor companii pârâte care își desfășurau activitatea principală în diferite regiuni ale țării. Unul dintre acești martori, care fusese proprietar al uneia dintre societățile în cauză, a implicat în mod direct societatea reclamantă în înțelegerea de cartel. Mai mult, Curtea Administrativă Supremă s-a bazat pe transcrieri ale declarațiilor ulterioare ale unor martori, date în fața Tribunalului Comercial, care au fost coroborate cu alte probe de inculpare a companiei.

În analiza sa, Curtea Administrativă Supremă a ajuns la o concluzie diferită de cea a Tribunalului Comercial și a conchis că sectorul drumurilor trebuia analizat ca un întreg în privința practicilor restrictive și trebuia constatată existența unei singure înțelegeri care să cuprindă toate tipurile de contracte referitoare la drumuri. Constatarea faptului că societatea reclamantă a participat la înțelegerea de cartel s-a bazat pe probe documentare și pe declarațiile martorilor care au fost audiați, fie în fața Curții Administrative Supreme, fie în fața Tribunalului Comercial și care, având calitatea de *insideri* ai acestor societăți, au relatat în fața tribunalelor despre propriile lor experiențe în legătură cu practicile restrictive în discuție. Martorii pertinenti au fost desemnați, iar esența declarațiilor lor a fost citată, fără să existe vreun indiciu care să demonstreze faptul că Curtea s-a bazat în mare parte pe declarații din auzite. În măsura în care declarațiile puteau include și referiri la informații provenite de la terți, motivarea furnizată în hotărârea Curții Administrative Supreme cu privire la toate probele pe baza cărora își bazează concluzia nu putea susține afirmația potrivit căreia constatările Curții s-au fundamentat pe aceste elemente din declarații. Deși martorii acuzării, care erau *insideri* ai înțelegerii de cartel, puteau deține informații indirecte, Curtea nu a fost convinsă că astfel de elemente au avut un rol decisiv în hotărârea Curții Administrative Supreme. Probele indirecte nu au fost decisive pentru rezultatul procedurilor contestate.

(c) *Caracterul echitabil al procedurilor în ansamblu* – Hotărârea Curții Administrative Supreme s-a bazat, în principal, pe concluziile desprinse din probele documentare și din declarațiile martorilor, de tipul celor care au fost supuse dezbaterii de către societatea reclamantă, incluzând confruntarea în timpul procedurii. Dreptul societății reclamante de a prezenta dovezi pentru a combate probele înaintate de Autoritatea Concurenței și de a explica pe larg propria apreciere a probelor acceptate de către tribunalul național a fost pe deplin respectat. În cadrul procedurilor scrise și orale din fața Curții Administrative Supreme, societatea reclamantă a avut posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare, oferindu-i-se garanții adecvate și în privința probelor pe baza cărora tribunalul național și-a motivat hotărârea. În circumstanțele cauzei, măsura în care Curtea Administrativă Supremă s-a bazat pe probe indirecte neverificate nu a fost una nejustificată.

Concluzie: nicio încălcare (unanimitate).

(Vezi, de asemenea *Jussila v. Finlanda* [MC], [73053/01](#), 23 noiembrie 2006, [Nota informativă 91](#); și *Ibrahim și alții v. Regatul Unit* [MC], [50541/08](#) et al., 13 septembrie 2016, [Nota informativă 199](#))